

Volby kandidáta na funkci rektora Vysoké školy polytechnické Jihlava 24. 3. 2014

Volební program – Alena Štěrbová

Kde se nacházíme?

Vysoká škola polytechnická Jihlava (dále jen „VŠPJ“) v době nástupu třetího rektora do jeho funkčního období bude mít za sebou deset let své existence (vznikla zákonem č. 375/2004 Sb. ze dne 3. června 2004). Čeho všeho bylo během těchto deseti let dosaženo? VŠPJ má v současné době platnou akreditaci sedmi studijních bakalářských oborů širokého spektra, což odpovídá jejímu poslání neuniverzitní veřejné vysoké školy zaměřené na aplikovanou vzdělanost a na spolupráci s regionálními partnery. Počet studentů prezenčního a kombinovaného studia přesáhl tři tisíce, což umožňuje vysoké škole finanční nezávislost a efektivní využívání servisních úseků potřebných pro fungování standardní vysokoškolské instituce. Zatím však realizuje pouze bakalářské obory, i když zákon o vysokých školách neuniverzitní vysoké škole dovoluje uskutečňovat i navazující magisterské programy. To je příčina odchodu části úspěšných absolventů bakalářů za navazujícím studiem na jiné vysoké školy mimo region, často se však již na Vysočinu po studiích nevracejí. Z řady různých kontaktů a výstupů se zdá být spolupráce VŠPJ se subjekty podnikatelského i veřejného sektoru v regionu na dobré úrovni, přesto hodně firem volá po větším počtu absolventů bakalářů technicky vzdělaných. Z toho je zřejmé, že VŠPJ stále ještě dobře nepokrývá potřeby regionálního trhu práce, i když je to deklarováno jako důležitá část její mise. I po deseti letech chybí dostatečná základna interních akademických pracovníků s vědeckými tituly v takové míře, která by umožňovala zajišťovat personálně vlastními silami akreditované obory či vytvářet další nové obory požadované trhem práce.

Přesto za deset let existence VŠPJ bylo uskutečněno mnoho velmi úspěšných kroků, spousta práce a činností v oblasti vzdělávací i tvůrčí, které mladou vysokou školu posunuly až na pozici, která je dobře vnímána ze strany partnerských vysokých škol, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) a Akreditační komise, ale i v očích významných regionálních partnerů, jako je Kraj Vysočina, Statutární město Jihlava a řada větších či menších regionálních firem. Za to patří poděkování a vyjádření velkého uznání a úcty všem, kteří se o vybudování takovéto pozice za uplynulých deset let zasloužili!

Co naši vysokou školu do roku 2018 čeká?

Lze odpovědně prohlásit, že to bude zřejmě období jedno z nejtěžších v životě mladé vysoké školy. Více bude samozřejmě ohrožovat VŠPJ vnější prostředí než vnitřní působení vysoké školy s jeho každodenním soužitím studentů, akademických a ostatních pracovníků. Jak je všeobecně známo, rokem 2013 začal prudší demografický pokles počtu devatenáctiletých, kteří by mohli po složení maturity studovat na českých vysokých školách. Ve srovnání s rokem 2012 dojde v roce 2020 k poklesu celkového počtu českých vysokoškolských studentů téměř o 30 %. Proto již naplno vypukl boj o uchazeče mezi vysokými školami a toto „soutěžení“ o získání dostatečného počtu studentů jistě značně ovlivní možnost získat akreditaci dalších bakalářských oborů potřebných pro regionální trh práce nebo navazující magisterský program. Na dohled je zásadní novela zákona o vysokých školách, která by však mohla i nadále diskriminovat neuniverzitní vysoké školy v systému akreditací a hodnocení tzv. kvality, proto bude třeba vstupovat aktivně do procesu vytváření této zásadní legislativní normy. Je však nutné na každém kroku obhajovat poslání a zaměření naší vysoké školy a zasazovat se o postupné změny v hodnotících kritériích pro různě zaměřené vysoké školy. V rámci rozpočtu kapitoly MŠMT bude zřejmě v dalších čtyřech letech věnována větší pozornost regionálnímu

školství, kde bude navíc vlivem demografické vlny docházet k přechodnému navyšování počtu žáků. To znamená, že část rozpočtu MŠMT určená pro financování veřejných vysokých škol se bude s nejvyšší pravděpodobností snižovat a bude převládat tendence ji rozdělovat podle současných kritérií kvality výhodných pouze pro výzkumně zaměřená vysokoškolská pracoviště.

Jak tedy úspěšně s VŠPJ dosáhnout roku 2018?

Může vůbec VŠPJ se ctí a s úspěchem přežít následující léta? Jsem přesvědčena, že ano. Na této cestě slibuji všem spolupracovníkům nejen „krev, pot a slzy“, ale i takové vnitřní prostředí, kdy bude uznáván každý malý úspěšný krok vedoucí k dalšímu rozvoji instituce a bude projevováno náležitě ocenění kroků větších. Uvnitř naší vysoké školy bude velmi žádoucí neustále pěstovat přátelské pracovní vztahy, můžeme si to vzhledem k velikosti školy dovolit, a bude to silnou stránkou VŠPJ v období, kdy bude zesilovat ne příliš přátelský tlak zvnějšku. Vedení VŠPJ bude samozřejmě trvale podporovat ty akademické pracovníky, kteří chtějí dosáhnout titul Ph.D., ale především ty, kteří budou usilovat o habilitaci nebo mířit ještě výše. Kvantifikace pedagogických a tvůrčích činností zaznamená hlubší změny, musí se zásadně zjednodušit. Není možné snažit se kvantifikací postihnout všechny každodenní činnosti a tvůrčí počiny akademických pracovníků, což vede nakonec pouze k „počítání bodů“ a způsobuje odklon od chápání světa akademické práce jako svobodné tvůrčí činnosti a všestranného nikdy nekončícího vzdělávacího působení na studenty. Mimochodem, středem života vysoké školy jsou a budou studenti, kteří jsou aktivními partnery pro vyučující a bádající, a k této vizi je třeba na každém kroku, místě a v každém čase stále směřovat. To bude také jedna z rolí budoucího rektora, musí věnovat mimořádnou pozornost komunikaci s katedrami a s dalšími úseky školy, spojovat akademickou a provozní oblast, zajímat se o kvalitu výuky, zasazovat se o neustálé zkvalitňování vnitřního prostředí a především podporovat dobré vztahy vyučujících se studenty – spravedlivé, partnerské a dostatečně odborně vyvážené. VŠPJ bude mít jedinečný systém praxí studentů, což bude pozitivně ovlivňovat zájem uchazečů o studium. To vše však nebude v nadcházejících čtyřech letech stačit, ale bude také nutné se mimořádně věnovat vztahům, kontaktům a působení VŠPJ navenek. Na území Kraje Vysočina bude VŠPJ posilovat stále svou pozici vzdělávacího a duchovního centra. Naše vysoká škola bude otevřenou vzdělávací institucí, která i na regionální úrovni může pěstovat kvalitní mezinárodní spolupráci, potřebnou jak pro studenty, tak i pro akademické pracovníky. Přátelské pracovní vztahy v českém i zahraničním vysokoškolském prostoru se musí budovat dlouhodobě a při všech příležitostech. Především garanti našich oborů musí být vyslanci odborného působení VŠPJ i mimo její domovskou akademickou půdu, a to za silné podpory vedení školy a vedoucích kateder. Od akademických pracovníků budou žádané i takové tvůrčí počiny, které se skutečně „počítají“ v nastaveném systému hodnocení kvality českých vysokých škol. Největší tíha však bude spočívat na rektorovi naší vysoké školy, bude v mnoha případech muset jít do rizika, že jeho žádost na MŠMT, v Akreditační komisi nebude vyslyšena, a bude se muset s přátelským nátlakem vracet opakovaně, aby VŠPJ alespoň v něčem za další čtyři leta pokročila a nečekala pouze na další proces reakreditací. Rovněž na všech frontách bude nezbytné sledovat chystané legislativní změny, aktivně se k nim vyjadřovat, zapojovat se do vlivových skupin zástupců vysokých škol, byť je to jakkoli obtížné a často to nepřináší očekávané výsledky. Spolupráce s krajem a statutárním městem bude i nadále jedním ze základních kamenů naší existence, ale bude žádoucí ji více a více naplňovat konkrétními činnostmi, a to jak ve vzdělávací, tak i tvůrčí oblasti. V letech, která má VŠPJ před sebou, bude stále více platit Nerudovo „Kdo chvíli stál, již stojí opodál“. Jsem však přesvědčena, že VŠPJ má šanci rok 2018 dosáhnout úspěšně a k tomu nabízím veškeré své síly a pracovní zkušenosti.

Jihlava, 27. února 2014

